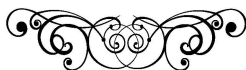

יומן החוזר

חודשי תמוז-אלול
תשי"א-תשמ"ז

גליון ג

- פרסום ראשון -

נכתב ע"י הרב ח' ר' יואל הכהן כהן ז"ל

יוצא לאור ע"י

מערכת "רבי-דרייב"

נסדר והוכן לדפוס ע"י מנחם מענדל בן פריידא מלכה ושלום דובער בן רבקה

פתח דבר

לקראת ש"ק מבה"ח אלול – הננו בזה מוציאים לאור – בפעם הראשונה – אוסף מכתבים שנכתבו ע"י הרה"ח הרה"ג ר' יואל הכהן כהן ז"ל עבור בני משפחתו באה"ק.

בקובץ זה מתפרסמים מכתבים מחדשי תמוז-אלול, מהשנים תשי"א-תשט"ז.

תודתנו נתונה למנהל "ועד להפצת שיחות", הרה"ת ר' שניאור זלמן יצחק יהושע שי' חאנין אשר פתח לנו ארכיונו ונתן מכתבים אלו בכדי לפרסמם וליכות בהם את הרבים.

יהי רצון שלא נצטרך להסתפק ביומנים משנים שעברו, באשר יחוס וירחם השי"ת עלינו, ונזכה זעהן זיך מיטן רבי'ן תיכף ומיד ממש, מלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו על כל באי עולם, תיכף ומיד ממש!

מערכת,,רבידרייב"

ועש"ק מבה"ח אלול, ה'תשפ"ב

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א

ברוקלין, נ.י.

יומן החוזר – תשי"א

מה שמתחיל השיחה בע' ד', כי שלחתי לכם בלא ה"שאר שלאט" כדי שיהי יותר בזול.

ביום ג' העבר, התקיימה בשעה טובה ומוצלחת חתונת התי' שלום דובער גולדשמיד. הכלה היא ב"א של ר' יוסף וויינבערג, הוא הי' לפני שנה בא"י.

המסדר קידושין הי' כ"ק שליט"א וישב ג"כ קצת בעת הקבלת פנים ואמר שלהיות שבנים אתם לה"א, במילא הנה בכל פעולות שיהודים עושים, יש בזה התדמות להבורא ב"ה, ובזה ביי" [??] ענין מנהג ישראל תורה, דאף שאי"ז מצוה כו', מ"מ כיון שבנים אתם כו' לכן הנה זה שישיראל נוהגים, יש בזה כו' וד"ל.

ואמר בענין המנהג דחופה ומה שהכלה מסובבת את החתן ומה שהחתן נותן טבעת להכלה, שהם ג' מקיפים, מקיף מצדו ומקיף מצדה ומה שבאו מלמעלה, היינו איבער געבען זיך אין גאנצען לא רק בהכחות פנימיים.

אח"כ הוסב הדיבר אודות אלול, אני לדודי, ואמר שיחי' שהעבודה דאלול הוא למע' גם מבחי' יחידה שבנפש שגם יחידה הוא רק שם בלבד, ולא העצם, ואמר מה שידוע בענין ריב"ז שאמר א"י באיזה דרך מוליכין אותי, שהוא מצד העצם, וסיים: אז מען גיט זיך אוועק אינגאנצען צום נשיא הדור, וואס דאס איז דער רבי דער שווער, דאן איז מען זיכער אויך מיטין עצם.

יואל

* * *

ב"ה, [סוף אלול תשי"א] כבוד הוריי היקרים יחי'.

שלום וברכה!

קבלתי מכתבכם מעש"ק ראה ועש"ק שופטים, ורב תודות עבור כתיבתכם, כי בזמן האחרון גם התחלתם לכתוב לא תכופות.

מצורף אני שולח לכם חוברת א' מספר השיחות קיין השי"ת.

זה כבר יותר מג' שבועות שכ"ק שליט"א אמר לי שברצונו להוציא לאור השיחות דקיין של שנה העברה, וציוה לסדר כל השיחות שישנם, היינו בין השיחות שלא יצאו לאור עד עתה, לחפש אחר השיחות של ראשי פרקים ולסדרם, ובין אלו שכבר יצאו לאור, לתרגם באידית בדרך שיחה, וכ"ק שליט"א יגיהם עוד הפעם.

לעת עתה עצרתי את רשימת השיחות החדשות, (היינו רשומים אבל לא העתקתים על מכונה) ואני מסדר השיחות של שנה העברה, כדי שלא יהי עכוב להופעת ה"ספר השיחות". ובשביל זה לא שלחתי ג"כ השיחה די"ב תמוז, כי מנ"א וש"ק מבה"ח אלול - כולה, כי עדיין לא העתקתי על מכונה, ויש לי רק רשימה אחת שרשמתי כדי שלא אשכח.

השיחה דש"ק מבה"ח אלול שקבלתם, הוא רק קטע בלבד. כל השיחה לא יצאה לאור עדיין ואפי' לא העתקתי במכ' כתיבה כנ"ל, רק קטע זו שכ"ק שליט"א רוצה לפרסמה, הוציא לאור.

יומן החוזר – תשי"ב

לעת עתה אין חדשות ואחרי י"ב תמוז אכתוב קצת מההתועדות. אני שולח במעטפה מיוחדת, רשימת המאמר ד"ה כי תבואו אל הארץ מושבותכם, דשבת מברכים תמוז. השיחה דשבת מברכים תמוז. והקונטרס שיצא לאור לי"ב תמוז, הוא מאמר ד"ה מן המיצר שכתבו כ"ק אדמו"ר נ"ע בהיותו במאסר, א' דר"ח תמוז. (בטח קבלתם המאמרים דשבת מברכים סיון, וב' המאמרים דחג השבועות).

כ"ק אדמו"ר שליט"א מסר שהבחורים שחוזרים דא"ח בהבתי כנסיות, ידברו (לבד הזרת הדא"ח) בהבתי כנסיות אודות כ"ק אדמו"ר, המס"ג שלו, אודות פרשת החג, ובעיקר אודות תקנותיו ללמוד בכל יום פרשה חומש עם פירש"י, אמירת תהלים כפי שנחלק לימי החודש, שיעור תניא כפי שנחלק בהמורה שיעור.

כן שכחתי לכתוב שלבד המאמר ד"ה מן המיצר, יוצא לאור גם רשימת המאסר, היא הרשימה שנמצאת אצל הדוד רי"ל שי, אך עם איז נאך ניט פארטיק, וכשיצא לאור אשלחה.

יואל

* * *

ב"ה, ערב שבת קודש פ' חוקת ובלק, י"א תמוז, תשי"ב.

כבוד הוריי היקרים יחיו.

שלום וברכה!

בעצם אין לי כעת מה לכתוב, רק אני כותב כעת סתם כתיבה לשם כתיבה. בפה כבר נרגש כעת הי"ב תמוז מהאורחים שבאו על חג הגאולה להסתופף בצל כ"ק אדמו"ר שליט"א. אתמול בערב באו כעשרה אנשים, והיום הנה בכל חצי שעה שלשת רבעי שעה, קומט א פרישער נאז. א גרויסער עולם בלי עין הרע, באו לי"ב תמוז. כעת אני מבין מה שאתה - אבא - אומר בשם אביך, מה שירבעם עשה את הכל, כהנים וקרבנות נביאים כו' וכו', אך אחת האט ער ניט געהאט, טרעפן זיך גוטע פריינד. באים לכאן אנ"ש מכל המקומות ודורשים איש בשלום רעהו, זהו דוגמא ממה שמוספרים כשבאו אנ"ש לליובאוויטש על ר"ה. ישנם אנ"ש שלא ראו זה את זה כשנה ויותר, ועכשיו גיט מען אפ מוזל-טוב'ס אחד להשני, ובכלל מען רעדט זיך צונויף קצת. זה גופא מעניין מאוד. לבד ראיית פני קודש אדמו"ר שליט"א, שמיעת המאמר, וההתועדות, יחידות וכו' וכו'. אין לי חוש בכתיבה, אך כזה שיש לו חוש בכתיבה, קאן ער באשריבן העונג שיש לכל אחד מהבאים ואיך שכולם מחכים למחר הוא היום י"ב תמוז.

כפי שאומרים, יהי התועדות ב' פעמים. מחר אחרי התפלה, ויהי גם דא"ח בהקידוש. וביום א' י"ג תמוז בערב.

מטו"ד, ובכללות הוא סוכ"ע, שהוא בבחי' מקיף עכ"פ ויש לו איזה שייכות לעולמות. ג) דילוג הוא העבודה דתשובה, שינוי המהות לגמרי, קבלת עול ומס"נ, המשכת העצמות דוקה, וביאר שדוקה עי"ז אפשר להיות היציאה ממצרים. וסיים דכמו שהי' בגלות מצרים כמו"כ הוא בגלות האחרון, שצ"ל העבודה דדלוג, וענין זה בא רופט זיך ארויס ע"י המיצר דוקה, דמן המיצר קראתי, שאז הוא ענני במרחב, מרחב העצמי. ואמר (בסוף המאמר) שנשיאי ישראל האבן דאס גענומען אויף זיך דעם מיצר, שבעקבתא דעקבתא דמשיחא (כן הי' לשונו הק'), ובכלל בזמן האחרון הוא אומר בלשון זה, עקבתא דעקבתא) צ"ל ענין הדילוג שנעשה ע"י המיצר, ואדמו"ר לקח על עצמו, שע"ז יהי' ענני במרחב. אחרי המאמר ישב עוד כב' או ג' שעות. שיחות לא היו הרבה, רק כל הזמן הי' כמעט ניגונים ואמירת לחיים. ג' פעמים דיבר כ"ק שליט"א בהתועדות. שיחה א' בענין מעלת היו"ט שנעשה בזמן הגלות דוקה ע"י מס"נ כמו היו"ט דפורים, על היו"ט שבזמן הבית. ולכן השמחה דכל המועדים הוא בהגבלה, משא"כ פורים הוא עד דלא ידיעי. וכמו"כ הוא בי"ב תמוז. ובפרט מצד ההתקשרות דחסידים עם רבי, שהוא למעלה מאב ובן, רב ותלמיד, אור ומאור, הרי בודאי שגאולת אדמו"ר צריך לשמוח בלי הגבלות, וסיים שיקחו משקה, ניט טראכטן וועגן דער בעל-הבית-טע וכו', און מען זאל זיצן בלי הגבלות. שיחה ב' הי' בענין שישנו יו"כ אידן, ר"ה אידן, למעלה יותר יו"ט אידן. למעלה יותר שבת אידן, וישנו אידן סתם שבאים בכל יום לבית הכנסת. וכמו"כ הוא בענין החסידות, ישנו י"ב תמוז אידן כו', וישנו למעלה יותר, וישנו חסידים סתם שבאים תמיד לאדמו"ר, ולאז דוקא

ב"ה, יום א' פ' פנחס, חג הגאולה, י"ג תמוז, תשי"ב. ברוקלין

כבוד הוריי היקרים יחי

שלום וברכה!

בערב שבת קודש כתבתי לכם מכתב קצר, וגם עכשיו אין לי להוסיף איזה חדשות מיוחדת, רק להיות שכמה ימים אחרי י"ב תמוז איני יודע אם אוכל לכתוב, לכן אכתוב לכה"פ עתה קצת ממה שהי' בשבת קודש.

אתמול היינו י"ב תמוז הי' כ"ק שליט"א זייער אופגעלייגט. בליל ה' העבר, הי' אצל כ"ק שליט"א ר' דובער טעלישעווסקי (כמדומה ששמו דובער, איני זוכר בבירור), הוא חזן. אחרי שגמר את עניניו, אמר לו כ"ק שליט"א, שאם יתפלל לפני התיבה קבלת שבת, שיאמר בשמחה ובצהלה כמו ביו"ט. כמובן שכבר התפלל לפני התיבה ואמר בנוסח הזה. אחרי קבלת ש"ק בצאת כ"ק שליט"א מבית המדרש רמז שירקדו וכ"ק שליט"א עמד על יד דלת חדרו (רקדו בבית המדרש, ודלת בית המדרש להפרוזדור הי' פתוח, וכ"ק שליט"א עמד בהפרוזדור על יד חדרו) ורמז בידו הק' שירקדו לעבעדיקער. אחרי כן הלכו לעשות קדוש, וכבר אחרי שתיים עשרה הי' איזה התועדות קטנה, כמובן בהגבלות כדי שיוכלו לשמוע מחר את המאמר. ביום ש"ק אחרי התפלה, הי' התועדות. כ"ק אמר דא"ה, המאמר הותחל מי מנה עפר יעקב, ואח"כ דיבר בענין מן המיצר קראתי, ושהיציאה מהמיצר הוא ע"י דלוג דוקה, כמ"ש ביציאת מצרים, מדלג על ההרים גו'. וביאר בארוכה שיש ג' ענינים והם א) עמידה - עליות שבערך, דלכן נק' עמידה, ובכללות הוא ממוכ"ע. ב) הילוך - עליות שבאין ערוך, העבודה שלמעלה

האווהל, אני הייתי היום מהמקדימין, ובאתי בשעה 1,30 חזרה, וכל העולם נסעו רק בשעה 1 לשם. כ"ק שליט"א נסעו אחרי שעה 3, ובמילא מסופקני אם גם היום [י]הי' איזה התועדות. אני עוד לא הייתי שם, בשובי מהאווהל נכנסתי קצת, ואח"כ הלכתי לאכול ולנוח קצת, וגם רשמתי ראשי פרקים מהמאמר.

[...] שם. חג שמח וזכותו יגן עלינו ועכ"י. בנכם יואל

* * *

ב"ה, יום ג' פ' דברים תשי"ב, על הרכבת מנויארק לסקרענטין.

כבוד הוריי היקרים יחיו.

שלום וברכה!

כפי הידוע לכם שבכל שנה בחדשי הקיץ, שולח כ"ק אדמו"ר שליט"א את התלמידים על כמה שבועות לערי השדה, כלשונו, לקרב את לבם של ישראל לאביהם שבשמים.

ולזה אני נוסע עכשיו לעיר סקרנטין והסביבה, עם עוד בחור, הוא יודע אנגלית, אבל הוא יסע רק ביום ה', ויומים אלו אהיי' שם לבד, אמנם יש שם בעיר ההוא בחור א' מתלמיד תת"ל (כעת כבר אינו לומד) והוא בודאי יעזור קצת.

ביום ד' ט"ז תמוז, פ' פנחס נכנסו כל התלמידים הנוסעים לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ורשימת הדברים מה שדיבר כבר יצא לאור ושלחתי בדאר רגיל.

גם בשבת העבר הי' התועדות כמו בכל ש"ק מברכים, והי' גם דא"ה, וכ"ק שליט"א דיבר הרבה אודות מעלת הנסיעה, ואמר שישנם כאלו שחושבים

בעת צרה כו' אלא שבאים סתם. ואמר שהי"ב תמוז אידן (בודאי יודעים הם למי שהוא הכוונה) שיאמרו לחיים ויצאו מהגבלתם כמבואר בהמאמר הענין דדילוג, ויתקנו גם את העבר. שיחה ג' הי' בענין אפר הפרה (בכאן הי' פרשת חוקת אתמול), שטהרת גם טומאת מת, ובכל הפרות שעשו, עיברו מהאפר הפרה שנעשית ע"י משה, כי בכח משה לטהר גם טומאת מת שהיא טומאה חמורה (שיחה [זו] היתה ארוכה לגבי ב' שיחות הקודמות) וסיים אשר אתפשטותא דמשה בכל דרא, שהוא ענין אחד אלא שהוא בגוף אחר מתאים לפי הדור, ואדמו"ר טיהר גם טומאת מת, ומסר נפשו הק' על זה (הי' אריכות בענין זה) ואמר שאלו שהולכים לחזור דא"ה בהבתי כנסיות, שיאמרו אודות ענין זה, נוסף על שיספרו פרשת החג, תקנותיו ובפרט שמירת השיעורים דחומש תהלים ותניא, נוסף על זה שיאמרו את הנ"ל בענין אפר הפרה. בסוף ההתועדות צוה לנגן את ניגון רבינו הזקן, אח"כ הניגון נייע זשוריצי הלאפצי. אחרי הניגון, אמר שיעשו מלוה מלכה, ויהי' התועדות, וגם למחר כשישובו מהאווהל, יעשו.

עכשיו - ההתועדות דש"ק - למחר - [...] שליט"א בעוד כמה שעות -

אחרי ההתועדות הי' כמובן חזרה, ורק הספיקו לגמור את המאמר וחלק מהשיחה הג' (שיחה זו חזרו קודם, כדי שיהי' להבחורים מה לומר בהבתי כנסיות) כבר נעשה מאוחר, ואכלו מהר מה שהווא, והלכו להבתי כנסיות. אחרי הבדלה הי' מלוה מלכה, בראשית ההתועדות גמרו את השיחות, וחזרו עוד הפעם את המאמר ואח"כ ישבו עוד ואומרים שאחרים נשאר עד בוקר - (אני הלכתי בשעה 2) היום היו כולם על

מקיפים, אך מ"מ לאידך גיסא א"א לומר
שלא פעל מאומה כנ"ל.

יואל

* * *

ב"ה, ער"ה תשי"ג, ברקלין.

המכתב אני כותב בהשייבה, רחוב
פעדפארד. זה עתה בא בחור א'
מהביהמ"ד וסיפר, שכ"ק אדמו"ר
שליט"א נסע רק כעת על הציון, וטרם
נסעו, אמר: דער אויבערשטער זאל
געבען עס זאל מקוים ווערין אלע ברכות
וואס אידן ווינטשען זיך איינער דעם
אנדערין, אומעטום, ובפרט די ברכות
וואס זיינען נוגע צום כלל, און אזוי ווי עס
שטייט אז מוצאי שביעית איז געווען דער
התחלת החורבן, אזוי זאל זיין די גאולה
שלימה ואמיתית במהרה בימינו דורך
משיח צדקנו.

אני ממהר ואפסיק כעת, ואחרי ר"ה
אי"ה אכתוב עוד. כפי שאומרים שביום
ב' דר"ה יהי דא"ת.

יואל כהן

* * *

אז זיי טוהען גארנישט אויף, הנה לבד זה
שגם] [? אם אמת כדבריהם, הנה העיקר
הוא דער "טאן" ולא דער "אויפטאן"
זיינו שלהם אינו נוגע שום חשבונות
וצריכים לעשות את המוטל עליהם ואת
תפקידם שתובעים מאתם, הנה לבד
זאת הם טועים ובאמת טוהען זיי יע
אויף. כי לבד זאת כשהולכים בשליחות
אדמו"ר הנה בכל מקום שדורסים שם
מטהרים את האויר, לבד זאת פועלים
גם במטרת הנסיעה, והוא, לקרב את
לבם של ישראל. ואמר: אז א איד זעהט
ווי עס לייפט ארום א בחור מיט א בארד,
דערמאנט ער זיך אז זיין זידע האט אויך
אויסגעזעהן אזוי, און ער דערמאנט זיך אז
זיין זידע האט אים אנגעזאגט, זאלסט
זאגן אלע טאג אינדערפריא מודה אני כו'
און באנאכט שמע ישראל, ובעת מעשה
הוא חוזר בדבורו או במחשבתו פסוק
שמע ישראל או מודה אני, הרי ברגע זו
הוא בתנועה דהרהורי תשובה, שהיא
בשעתא חדא וברגעא חדא - כו', ומ"מ
סיים שהבחור הלזה צריך להיות לו לב
נשבר ונדכה, כי אם הי' זוכה הי' פועל
פנימיות'דיקע פעולות, והי' מפיץ גם
הרבה ספרים, ולא פעולות הנ"ל שהם
פעולות

יומן החוזר – תשי"ג

ב"ה, ג' תמוז, תשי"ג ברוקלין.

כבוד הוריי היקרים יחיו
שלום וברכה.

רצינים מאוד בעת שאמר זה), אויב עס וואלט קוועטשען דעם עולם אזוי ווי די בריף וואס מ'פרעגט, וואלט איך טאקע מוזען געבען. עכ"ל. אבל אני חושב שאי"ז סותר להנ"ל, דהטעם הוא כנ"ל, אלא אויב דאס וואלט קוועטשען, הי' נותן המאמרים, אף שאינו רוצה מצד הנ"ל, וזהו שאמר: וואלט איך טאקע "מוזען" געבען. כה אכ"ח, בחגה"ש אמר כ"ק שליט"א הפי' של "דין וחשבון" דלכאור' הי' צריך לומר חשבון ודין, שהרי החשון הוא קודם לדין, דעפ"י החשבון כן הוא פסק הדין, ותיריך, דאין דנים את האדם עד אשר הוא דן תחלה את עצמו, והיינו שהאדם דן ואמור, שעל חטא פלוני מגיע עונש כזה, ולכן מזמנים להאדם שהוא שומע או רואה שפלוני חטא בחטא זה, וכאשר האדם אומר אז יענעם קומט מ'זעט אים טאן דאס און דאס, אזי - אחרי שהוא "דין" על פלוני - עושים חשבון שגם הוא עבר אותו החטא ומענישים אותו בהעונש שפסק על עצמו, בלי ידיעתו, ולכן צריך להזהר זאגן

אויף יענעם א שווערען ווארט.

בנכם יואל

* * *

ב"ה, שבעה עשר בתמוז יהפך לשמחה, תשי"ג ברוקלין.

כבוד הוריי היקרים יחיו

שלום וברכה!

אחדשה"ט, הנה שום חדשות אין.
בי"ב תמוז נסעו כל אנ"ש על הציון. גם

הרש"ג שליט"א סיפר לי שביקש מכ"ק שליט"א שיגיה את השיחה דשבעות, כי זה שייד להחתונה, וכ"ק שליט"א אמר לו אז מען וועט זעהן נאך י"ב תמוז. אבל כפי שאני מבין לא יגיה זה, והוא רק כי לא רצה אפואגען אים. עוד סיפר שדיבר עם כ"ק שליט"א אודות זה וואס ער גיט ניט ארויס די מאמרים, ואמר לו: אז אימצער וואלט פרעגען בא מיר, וואס פאר א חסידות צו לערנען, וואלט איך אים הייסן לערנען דעם שווערס חסידות. עכ"ל. ומובן הכוונה דזה שאינו נותן את מאמריו הוא בכדי שלא יהי' חלישות בלימוד מאמרי אדמו"ר נ"ע, ועפ"י מובן מה שעונה תמיד שהסיבה שאינו נותן את המאמרים היא מצד העדר הפנאי, דמובן שהוא טעם חיצוני, וטעם הפנימי הוא כנ"ל, אלא שטעם זה אינו רוצה לומר לאנ"ש, כי יאמרו לו שאי"ז סתירה וכן הי' בכל דור ודור שהרביים נתנו את החסידות שלהם, ולכן אינו רוצה לומר זה, ולרש"ג אמר. אגב, אחד הי' אחרי שבועות ביחידות, ושאל איזה דבר שהסתפקו בהמאמר, וכ"ק שליט"א הי' אופגעלייגט, ובקש את המאמרים, ואמר לו כ"ק שליט"א שאין לו פנאי על זה. ואמר הנ"ל, הרי על מכתבים הוא עונה, ואם היו כותבים עוד הרבה מכתבים הרי הי' עונה על כל המכתבים, איז זאל דוכטען אשר המאמרים איז ווי נאך א סאך מכתבים? ואמר כ"ק שליט"א (הנ"ל) סיפר שפני קדשו הי'

קודם המאמר אמר אשר הענין דמחשבות זרות אין הכוונה על מחשבות שמצד עצמם אין ראויים, כ"א גם כאשר המחשבות הם טובות, אבל הם זרות בענין זה שעוסק בו, הנה גם כאשר הם מחשבות מענינים נעלים יותר, מ"מ זה מח"ז שמקלקל.

ובמילא, להיות שבהתועדות יש ב' ענינים, דער פארבריינגען שמדייקים רק על תוכן הענין והמאמר שמדייקים גם על התיבות, לזאת יתחיל מהמאמר. דכאשר יתחיל מהפארבריינגען, יהי לו מח"ז אודות המאמר, ואף שהמאמר הו"ע נעלה יותר, מ"מ זה מח"ז בהפארבריינגען שמקלקל.

אחרי המאמר הי' כמה שיחות.

בקשנו בכתב את כ"ק שליט"א, להיות אשר יש כמה ענינים בלתי מובנים לנו בהמאמר וקשה לבררם בכתב, שיגביל לנו זמן ליכנס לשאלו. וענה שישאלו בכתב, ואם לא יספיק, וועט מען שפעטער זעהן.

כה אכ"ח. כ"ק שליט"א אסף מעות ב"ב תמוז עבור אהלי . . . שנקראים על שם בעל השמחה, ולהיות שביום הולדתו מזלו גובר, ימשיך עי"ז השפעת טוב בגו"ר.

שלום רב,

בנכם יואל

* * *

ב"ה, י"ח תמוז. היום נכנסו כל התלמידים הנוסעים לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ומצורף הנני שולח את השיחה.

כ"ק שליט"א מסר ע"י הרב הדקוב לכל ב' הנוסעים (בד"כ נוסעים שנים

כ"ק שליט"א נסע על הציון, ושהה שם כמה שעות.

בערב, אחרי תפלת ערבית, הי' ההתועדות. כ"ק שליט"א אמר מאמר ד"ה למען דעת כו', הי' מאמר עמוק. עיקר האריכות בהמאמר הי' בהקושיא, כמעט חצי מאמר. הקושיא הי' איך שייך שאו"ה ידעו אשר הוי' הוא האלקים, דענין הוי' הוא האלקים הוא ענין היחוד דב' השמות, ויחוד זה הוא בשמים שהוא אצי' בשמים ממעל למעלה מאצי', בכתר ובענין צמצום הראשון, בארץ שהוא ב"ע, ובארץ מתחת שהוא קל"י וסט"א, הנה בכל הד' מדרי' אלו הוי' הוא האלקים, וביאר באריכות ענין זה, וסיים הקושיא איך שייך שאו"ה יגיעו לידיעה זו. ותיירץ בהקדם ביאור ענין אין עוד שמוסיף על מ"ש קודם הוי' הוא האלקים, דהוי' הוא האלקים הוא שהם ב' ענינים אלא שהם מיוחדים, משא"כ ענין אין עוד מצד שרשם בענין היכולת שיכולתו להשפיע ויכולתו שלא להשפיע דבענין היכולת אין זה שהם ב' קוים כ"א הו"ע אחד, דזהו"ע אין עוד. ואח"כ ביאר ענין הוי' ואלקים בעבודה, שהוא עבודה שעפ"י טו"ד שהוא בהגבלה ושלמעלה מטו"ד מצד קבלת עול. דזהו ג"כ ההפרש בין בירורים לנסיונות, וע"י הנסיונות נתגלה יחידה שבנפש, שהוא למעלה מהגבלה. ואמר שמצד זה מסר נפשו על תפלין וכו', אף שעפ"י דין אין צריך למס"נ על זה, שהרי לא הי' בפרהסיא כ"א בצנעא, אלא שמצד יחידה שבנפש אין חילוק בין ענין לענין וקלות וחמורות שוים, דע"י עבודה זו באים ומגיעים להמשכת בחי' אין עוד. ומצד זה אין שום יניקה לאו"ה שנאבד מציאותם לגמרי, דזהו למען דעת כו' אז אומעטם דערהערט זיך אשר הוי' הוא האלקים אין עוד.

אמנם בזה"ג ע"י אשר פנו אלי [...] ולא פנים, עי"ז הנה גם מלמעלה ההנהגה הוא כמ"ש הסתר אסתיר פני, דלכן צריך לבקש ענין הזכרון, וזכור הוי' מה הי' לנו, וואס איז געווארן מיט אונדזער מ"ה, והנה ישנו מ"ה גם בלעו"ז, שהוא אדם בליעל, אדם דבימי[?] מ"ה[?] אראה הי' לנו, שהמ"ה שלנו הוא בחי' אדם בליעל, כמ"ש שופך דם האדם (דקדושה) באדם (בליעל) שבא ע"י העונות, דזה נוסף על פי' הבעש"ט, ומ"מ מבקשים ענין הזכירה, לפי שהרי עצם הנשמה היא בבחי' מ"ה ורק שהוא בהעלם.

בהשיחות שאחרי המאמר דיבר הרבה בענין המסעות מאמ"צ ענין מקום[?] יריחו מלשון ריח דזה קאי על גאולה העתידה שיהי' ע"י משיח צדקנו, [...] משיח נאמר דאורח[?] ודאין. איז פון מצרים אן פארט מען צו משיח[...]. ודיבר הרבה אז משיח קומט און מען דארף זיך גרייטן אויף א[...]. ואי"ז סתירה להמאמר שאינו בא אלא בהיסח הדעת, כי ענין היסח הדעת הכוונה הוא עבודת הברורים. דזהו"ע המסעות, וצדקה עשה הקב"ה בישראל שפיזרו בין האומות בשביל בירור הניצוצות. ובהמשך הדברים אמר: קבוץ גלויות אין גשמיות - דארף מען ניט משיחין פארשפארן קיין ארבעט, דאס וועט משיח טאן און מיר האבן דאס ניט בכח, אבער קבוץ גלויות אין ורהניות דאס דארף מען טאן היינו עבודת הברורים. וכל הזמן דעכשיו איז א נסיעה צו משיחין. במשך ההתועדות צויה כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן ב"פ את הניגון אני מאמין. וסיים שהעבודה צ"ל בשמחה, הגם עס גייט די נייען טעג ומשנכנס באב ממעטין בשמחה, הרי נאמר על זה רק ממעטין, היינו ממעטין בהשמחה שיהי' בביאת המשיח, ואח"כ אמר בדרך צחות: און איז

ביחד) ב' שקלים, א' לסדר התועדות בדרך, וא' ליתן על צדקה כאשר יבואו הזרה.

* * *

ב"ה, א' פ' דברים תשי"ג ברוקלין

כבוד הוריי היקרים יחי

שלום וברכה!

כלל הנה שום חדשות אין, אתמול הי' התועדות, המאמר התחיל אלה מסעי בני, ודיבר בענין פי' הבעש"ט, ע"פ זכור ה' מה הי' לנו, וואס איז געווארן מיט אונדזער מ"ה (ע"כ פי' הבעש"ט) שזה תובעים ישראל מהקב"ה, והקב"ה אומר לישראל זכור עמי מה יעץ כו' עשית משפט כו' והצנע לכת, וכמו"כ כתיב זכור את בוראך בימי בחרותיך, היינו זמן הבית (בית הבחירה) וע"י שלא זכרו אז, זהו סיבת הגלות, ומבקשים זכור ה' מה הי' לנו. והקשה מהו"ע הזכרון למעלה, שהשכחה היא מצד גבול, דלכן אח"כ נפסק [...], אבל למען שהוא בל"ג מהו ענין הזכרון? וביאר אשר זכרון ושכחה הו"ע פנים ואחורים, כמו שאנו רואים שדבר שנוגע בפנימיות הנפש זוכרים משא"כ כאשר נוגע בחיצוניות שוכחים. והנה למען כתיב שישנו פנים ימין שמאל ואחור ופי' הרמ"ז שהוא ד' עולמות אבי"ע, דאצי' היא פנים לפי ששם הוא פנימיות האור, משא"כ בבי"ע שייך ענין השכחה. והנה [...] הם בבחי' פנימיות, כמ"ש פנים בפנים דיבר הוי' עמכם, והו"ע שם מ"ה שבנפש, ומצד בחי' שם מ"ה שהוא ביטול במציאות הנה יראה מילתא זוטרתא היא, דמצד זה כתיב ועתה ישראל מ"ה הוי' אלקך שואל מעמך כ"א ליראה, ובחי' שם מ"ה הוא הניצוץ משה שיש בכ"א מישראל, דזהו"ע הפנימיות,

שקר יש בו משהו אמת, הנה זהו כל הדבר, בקשתי את הרב חדקוב לשאול אצל כ"ק שליט"א, איזה תאריך לכתוב במכתב המלצה מהישיבה, וזה כל הדבר.

יואל

* * *

ב"ה, ב' דר"ח אלול תשי"ג

כבוד הוריי היקרים יחיו

שלום וברכה.

אחדשה"ט, הנה שום חדשות אין בכל המובנים, בכל שנה יש כאן כתה מיוחדת להתלמד אומנות השחיטה, שטעלען א חלף וכו'. המלמד הוא אחיו של ר' יוחנן גורדון. השנה - שאל אצלי הרב מנטליק (מנהל הישיבה) אם אני רוצה ג"כ להתלמד, ועניתי לו שאין לי חשק, והתחיל לפצור, (ואינו יודע מה זה כ"כ נוגע אז איך זאל קענען שחיטה) העיקר נשאר[?] דכאשר הציע לכ"ק שליט"א את תשובתו מכל התלמידים שמציע שיתלמדו שחיטה, ושאל גם אודותי. כ"ק שליט"א אמר (כפי שסיפר לי): אז ער וויל ניט איז דארף מען ניט, ער זאל זיך אבער נעמען מער צו יורה דעה.

בשבת הי' התועדות. הי' מאמר ד"ה ראה בענין ד' אותיות שם הוי' שבנפש, והארת איתן בכל הד' אותיות. התחיל במה שאמר רבינו הזקן ע"פ משכיל לאיתן האזרחי, שבחי איתן שבנשמה זורח בכל המוחות והחושים. (נדפס בקו' לימוד החסידות). והתחיל לבאר ההפרש בין בינה מחכמה למדות מן השכל (קטע זה איני זוכר בטוב, ואעתיקו כפי שאני זוכר) דמדות משכל הוא בדרך עו"ע, והעילה מכריח את העלול, דלכן[?] מהשכל מוכרח במילא

מען וועט זיין בשמחה איז שמחה פורץ גדר, וועט דאס פורץ זיין אויך דעם גדר פון משנכנס אב ממועטין בשמחה.

מחר אי"ה אני נוסע (ביחד עם בנו של סימפסאן) בשליחות המל"ח על כמה שבועות. עדיין אין אנו יודעים בבירור לאן אנו נוסעים. ומהדרך אכתוב אי"ה עוד. איצטער האלטן מיר זיך אין פאקען. בכלל איז אין ביהמ"ד איצטער ממש א "וואקזאל" מלייפט ארום, דער פארט, דער לייפט קייפען א בילעט, דער פאקט זיך, און אין א ווינקעל זיצען עטליכע בחורים און מען חזרט דעם נעכטיקען מאמר, עס איז לעבעדיק. ואפסיק מכתבי און אויך ארום לייפען קצת.

בנכם יואל.

... בכלל, כל הנסיעה היא עד עש"ק י"ט מנ"א, ולש"ק ב' מנ"א (יאצ"ט של אביו של כ"ק אדמו"ר שליט"א) אנו חוזרים כולם.

* * *

ב"ה, מחרת ת"ב יהפך לשמחה תשי"ג ברוקלין

כבוד הוריי היקרים יחיו

שלום וברכה

בערב ת"ב לפנות ערב שבת מוהדרך, היינו מנסיעתי בשליחות המל"ח, שהפסקתי לכמה ימים, וקבלתי מכתבכם ממוש"ק פ' מטו"מ ומיום ב' מנ"א. אתם כותבים ששמעתם שהייתי על יחידות בשאלה אודות הניירות שלי, וענה אשר צריך לנסוע חזרה או משהו באופן אחר. ע"כ מה ששמעתם. הנה כל הסיפור הוא שקר גמור, לא הייתי ביחידות, ורק להיות שיודע שבכל דבר

הוא השכל, לא יצמחו יותר משכל המולידים. ואין זה סותר למ"ש במ"א דאחרי לידת המדות מן השכל אפשר שיצמחו ויגדלו יותר משכל המולידים ויפה כח הבן מכח האב והוא לפי דו"א בעתיקא אחיד ותליא, הנה אי"ז סותר למשנ"ת כאן, לפי דמשנ"ת במ"א שיצמחו יותר אי"ז מהות מדות הנולדים מן השכל כ"א מהות אחר במדות, מדות שמצד הנפש, והיינו דמדות שבאו מן השכל לא יצמחו יותר משכל המולידים לעולם, אלא שהם כלים שעל ידם יהי המדות שמצד הנפש בהמשך הזמן, אבל המדות שמצד השכל לא יצמחו, לפי שהם בדרך עו"ע וכל שרשם הוא מהשכל כנ"ל, משא"כ בינה הבאה מהחכמה, הנה מיד, טוהט זיך אויף א ניים וואס חכמה גיט ניט, והוא לפי שבינה מהחכמה אינה בדרך עו"ע. ע"כ ענין זה.

כללות המאמר התארך כמה רגעים יותר משעה (עפ"י רוב המאמרים הם שלשת רבעי שעה) והי' מאמר קשה, ולא תפסנו אותו. היינו ההמשך של המאמר, ורק ענינים בודדים, וכמדומה שענין הנ"ל הי' כעין ביאור ברחוק מחכמה ובינה, דלא רק שהוא ב' כחות מיוחדים, אלא שאינם גם בדרך עו"ע, ומ"מ יש יחוד חו"ב נקודא בהיכלא (מת"י[?]) יחוד וכו', איני זוכר ג"כ בביחוד) לפי שפנימיות אבא פנימיות עתיק וגם שרש מדת הבינה היא ממרחב התענוג, דמצד שרשם, אפשר להיות היחוד. וזהו"ע הארת איתן בחו"ב.

אני מתכוונן ללכת לחתונת הת' מרדכי שי' דובנסקי, שיתקיים אי"ה היום בשעה טובה ומוצלחת. אנב, מעניין, ר"י דזייקאבסאהן (זאראוויטשער) שלח אותו כ"ק אדמו"ר שליט"א היום באיזה שליחות,

מדות, משא"כ בינה מהחכמה אינה בדרך עו"ע, כמו שאנו רואים שישנו בעל השכלה ואינו בעל הבנה והשגה שאינו משיג בעצמו מה שהשכיל, לפי שבינה מחכמה אינה בדרך עו"ע, ואינה באה מהחכמה כ"א יש[?] לה שרש מיוחד בנפש. ומה שיש התכללות הבינה בחכמה, אין זה התכללות ענין הבינה בחכמה כ"א הוא להשלים את פרצוף החכמה, דמדות הכלולות בשכל הרי אי"ז רק להשלים את פרצוף השכל כ"א הוא ענין התכללות המדות עצמם, דהנה במדות הכלולות בשכל יש ב' ענינים: א) הטיית השכל, ב) התפעלות השכל. הנה הטיית השכל הוא להשלים את פרצוף השכל משא"כ התפעלות השכל אינו להשלים את פרצוף השכל, שהרי התפעלות השכל אינו מענין השכל, דשכל הוא מתינות וקרירות היפך ההתפעלות, א"כ אי"ז להשלים (משלימות) השכל, כ"א הוא התכללות המדות עצמם, דאף שהם הפכיים מ"מ הם כלולים בהשכל, לפי שהוא עילה ועלול, דעילה מכריח את העלול, ולכן מצד העילה שהוא השכל, כלולים במילא גם המדות, משא"כ בינה הכלולה בחכמה, אין זה התכללות הבינה שהוא התפשטות והתרחבות, דענין זה (התרחבות) לא יש בחכמה, כ"א הוא להשלים את החכמה שתהי' בירידה והמשכה, דנקודת החכמה מצד עצמה אינה באה בירידה, ובינה הכלולה בא משלמת אותה שתהי' בירידה והמשכה, אבל אינה בהתפשטות והתרחבות. וזהו ג"כ הטעם מה שבינה הבאה מהחכמה, טוהט זיך אויף דבר חדש וואס חכמה גיט ניט, משא"כ מדות הנולדים מהשכל לא יצמחו יותר משכל המולידים, והוא מטעם הנ"ל שבינה אינה באה מהחכמה, כ"א יש לה שרש מיוחד בנפש, משא"כ מדות הנולדים מן השכל, שכל שרשם

בזמן הוא אחר למע"ב. ור"ה הו"ע הזמן, התחלת מנין השנה. (ב) גם במעלה הרי מצינו דכאשר חטא ופגם ועבר את הדרך צריך לקרבנות דצ"ח א"כ יש קדימה גם במעלה בדצ"ח על האדם. ותוכן התירוץ הי, מצד ההשתל' אין האדם קדם למע"ב, כי צריך לדצ"ח ובפרט לתורה, משא"כ בעצם, הרי במי נמלך בנשמותיהם של צדיקים, הרי הם קודמים, גם מתורה, דזהו"ע התשובה אז ער פארבינדט זיך עם שרשו ומקורו ושרש שרשו, הנה זהו למעלה מתורה. ולכן הנה בר"ה דכל הדברים חוזרים לקדמותם וצריך להמשיך מחדש הרצון למלוכה, הנה שם האדם קדום. וגם יובן בזה קושיא הא', דאף שהקדימה הוא במעלה ולא בזמן, מ"מ להיות דקדימתם במעלה הוא לפי שהם משלימים הכוונה דדירה בתחתונים, בוזמן ומקום, לכן זה נוגע גם לענין הזמן.

אחרי המאמר הי' כמה שיחות. שיחה א' הי' בענין כ"ה באלול (שבת הי' בכ"ה באלול) שבת כ"ה באלול ישנה המשכה, אלא שהוא בדרך אתעדל"ע ואינו דומה להמשכה דר"ה, אבל מ"מ גם אז כו', וסיים: ההכנה לר"ה הוא אלול בכלל, מח"י אלול בפרט, מכ"ה אלול בפרט, וימי הסליחות בפרטי פרטיות. בשנה אחת - סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר - איז מען געגינגען צו זכור ברית און געשאקעלט זיך און ס'איז קענטיק אז ס'איז געווען א פריילעכער יאהר, שבת איז דאך דמיני' מתברכין כולה יומין, ובפרט כ"ה באלול, דארף מען שוין אנהייבן פון איצטער, עס איז נאך געבליבען פיער טעג ביז ר"ה, דארף מען זיין בשמחה של תורה ושמחה של מצוה, ארייטאנצען אין דעם פריילעכען יאהר. וציוה לנגן א פריילעכען ניגון.

ואמר ר"י דזייקאבסאהן, (הרי הוא משפיע בהשיבה) שרוצה להיות על החתונה, אולי אפשר לנסוע מחר, ואמר לו כ"ק שליט"א שצריך לנסוע היום דוקה, ואודות החתונה - שיעשו עבור זה א פאראדנעם שבע ברכות. ושאל מהו א פאראדנעם? ואמר כ"ק שליט"א: איך מיין פשוט א חסידישן פארבריינגען. אן דרשות, נאר א חסידישן פארבריינגען.

כ"ק שליט"א יהי' המסדר קידושין.

כה אין כל חדש.

בנכם יואל

* * *

ב"ה, מוש"ק סליחות תשי"ג
ברוקלין

כבוד הורי' היקרים יחי

שלום וברכה!

כה חדשות אין. כבר השעה מאוחרת ותיכף צריך לומר סליחות, ואעתיק קצת ממה שדיבר כ"ק שליט"א היום.

בתחלה אמר מאמר ד"ה להבין מ"ש בר"ה זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון, דלכאו' הרי בכ"ה באלול נבה"ע, ומה שמתרצים ששלימות המעשה הי' ביום ו' דוקה, אינו מובן שהרי כל פרטי הבריאה היו כבר ביום ראשון כמ"ש "את" השמים ואת" הארץ. גם מה שמתרצים שפנימיות המעשה הי' ביום ו' דוקה, יום ברוא אדה"ר שהוא בחי' קדם כמ"ש אחר וקדם צרתני שהאדם הוא "קדם" למע"ב דזהו זה היום "תחלת" מעשיך.

גם זה א"מ מצד ב' טעמים. (א) זה מה שהוא קדם למע"ב הוא במעלה אבל

גאנץ סדר השתלשלות איז וויניק פאר אונדז, נאר מיר ווילען ניט מאנען, וויילע מאנען איז חשבונות, וואס ס'איז אין השתלשלות, און מיר ווילען עצמות, בקשו פני, ווי דער אלטער רבי האט געזאגט מי לי בשמים ועמך לא חפצתי, און ער האט דאס מוריש געווען לחסידיו ומקושריו בכל הדורות, און אויך צו די וואס טרעפען זיך עם חסידיו ומקושריו און וואס געפינען זיך מיט זיי אונטער איין דאך, במילא איז בא אונדז בקשו פני. און דאס זאגן מיר צום אויבערשטען, מיר ווייסן אז לך ה' הצדקה, סאיי אין בני סאיי אין חיי סאיי אין מזוני רויחי סאיי אין גשמיות סאיי אין רוחניות, ולנו בשת הפנים מיר זיינען די כלים צו דעם, גיב אונדז צדקה בכל הנ"ל מצד דעם בלי גבול פון עצמות בטוב הנראה והנגלה.

כתיבה וחתימה טובה לנו בתוך כלל ישראל ונוכה שילך אותנו רבינו שליט"א לקראת משיח צדקנו.

[...] ראיית פני קדשו בשעה זו, דערנעמט מער ווי א מאמר, אדער משהו אחר, גם המפטיר בשבת זו, ובשבת ח"י אלול בכה מאד, עס האט זיך שוין געהערט דער ר"ה בפה, והלואי שמשוהו לכה"פ יפעול עלינו, כתיבה וחתימה טובה בכל הפרטים.

יואל כהן.

* * *

אח"כ אמר: על פסוק דרך כוכב מיעקב שמשפסוק זה דורשים את הגאולה וגם ר"ע דרש מפסוק זה - די נ"מ איז נאר, אז יעמולט איז געווען פאר דעם קץ און איצטער איז כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי מער ניט אז משיח זאל קומען - הנה ע"פ זה איתא בזהר, אשר בכ"ה באלול יהי דרך כוכב מיעקב וכוכב זה יכלול בתוכו ע' כוכבים (ופי המפרשים דקאי על ע' שרים דאומות העולם) ובמשך ע' יומין יבלע (וועט איין שלינגען) כוכב זה הע' כוכבים ויהי הגאולה. ולפי גירסא אחת בזהר שם יהי הקביעות דכ"ה באלול כשנה זו בשנית, בהדי כבשי דרחמנא למה לך, מען דארף זיך פארבינדען מיט פנימיות התורה, (זהר - פנימיות התורה) און דאס וועט בריינגען די גאולה, וצוה לנגן את הניגון אני מאמין והניגון האפ קאזאק.

אח"כ דיבר בענין לך ה' הצדקה ולנו בשת הפנים, דענין הצדקה אינה עפ"י חשבון כ"א גמילות חסדים, חסדל"ת דלית לי מגרמי כלום, והכלי לזה היא, ולנו בשת הפנים, והוא הידיעה אשר אי"ז בזכותינו, מען מאנט ניט, כ"א מצד זה שלך ה' הצדקה, הנה ידיעה זו הוא הכלי לצדקה שלמעלה.

און דאס וואס מען מאנט ניט, איז ניט וויילע מען קאן ניט מאנען, מען קען יע מאנען, מען האט פאר וואס צו מאנען, כל ישראל בני מלכים הם, און אז א בן מלך טוהט עפעס א טרחה קלה קאן מען זיך פאר אים ניט אויסצאלען,

יומן החוזר – תשט"ו

כבר הי' מסודר כי הועד הזמני קראו את האסיפה, ובהאסיפה הוחלט: א) לבקש את כ"ק אדמו"ר שליט"א שימנה ועד שינהל את כל הענין. ב) לע"ע, לא ידחו את העבודה, ורק אשר על כל סוג עבודה (כפי שפירטו את הענינים למחלוקת, כמו א) חזרת דא"ח בבתי כנסיות, ב) קביעות שיעורים בין החברים דצא"ח גופא, ג) לסדר לימוד החסידות בהשיבות) יהי כמה ממונים שינהלו את הענין על כל מחלקה גופא, הנה על כל איזור ישנם ממונים מיוחדים, ג) למזכיר נבחר משה גולדמן, אחד התמימים האמריקאים. (הי' ע"ז הוראה כ[?] לא אופישעל, ורק כמה אנשים יודעים מזה).

בדבר מה שאתה שואל מי הם העומדים בראש און ווער זיינען די אמתן טועהרס? הנה התשובה מובן במילא, אשר עומדים בראש כללות הענין, איז ניטא, כי אין עדיין ועד, וכל ההנהגה הוא מהמזכיר וכמה שעוזרים לו, ועל כל ענין ביחוד יש הרי ממונים, ומהממונים ישנם (מובן וואס טועהן וישנם וואס שלאפן. גם אני הוא מהממונים על חזרת דא"ח בבתי כנסיות באיזור שלנו.

כעת יוצא לאור "קובץ ליובאוויטש" וישנו שם ארטיקעל אודות צא"ח שבכאן, ראיתי את הארטיקאל ואין שם הגזמות כלל, ובמשך זמן קצר, איז דאס ב"ה גאנץ פיין, הגם אשר הי' תביעה מכ"ק אד"ש, הנה מזה אין ראי', כמו שאמר פעם אחד הגבירים לאדמו"ר זי"ע (כאשר אדמו"ר עשה חשבון שנצרך לו איזה סכום כסף אשר אז וועט ער לרכוש[?] את כל אמירקה, ותבע,

ב"ה, ה' פ' מטו"מ, תשט"ו

להוריי היקרים יחוי

קבלנו מכתבכם מעש"ק י"א תמוז, והנני להשיב על מכתבכם, על ראשון כו'.

בדבר צעירי אגודת חב"ד, הנה סיבת ההתייסדות הי' מצד שיחת כ"ק בשבת מברכים אייר, אז ער האט בעווארט אימצער זאל מעורר זיין, וכאשר קיינער איז ניט מעורר, מוז ער אליין זאגן, אין א"י איז פראן א צא"ח, פאר וואס איז דא ניטא, בא"י ישנם סיי[?] מעלות וחסרונות, זאל מען זיך לערנען פון ביידע, מהמעלות נאך טאן ומהחסרונות למנוע אותם.

תיכף למחר ביום א' הי' אסיפה (כמובן שלא הי' אפילו מי שיקרא האסיפה, כ"א אשר בביהכ"נ האט מען גערעט צווישן זיך, צונויף קומען זיך ביום א', וחברך חברה אית ליי, והי' כחמשה מנינים ויותר.

בהאסיפה בחרו ג' אנשים - ועד זמני - שימסרו לכ"ק אדמו"ר שליט"א, אשר כל המשתתפים בהאסיפה קבלו על עצמם לציית ככל אשר יורה הנהלת צא"ח, גיין, פארן, טומלען, מה שיצטרכו, ורשמו כ"א שמו ושם אמו, ושואלים אצל כ"ק שיואיל לתת הוראת בעבודה.

על זה הי' המכתב של כ"ק מיום כ' אייר - ת"ת שבת"ת - (מסתמא ראית את המכתב - כמדומה שנסע העתק א' לצאגו"ח באה"ק ת"ו) וקראו אסיפה גדולה אחרי שנתקבל המכתב, הפעם

להעתיק קטע שאינו נמצא בשיחה הנ"ל, והוא בענין התפלה.

מאחר אשר בתפלה צריך להיות כעבדא קמא מארי, ומאן דמחוי במחוג קדם מלכא כו', בהכרח אשר קודם התפלה דארף ער ארויסגיין מכל הענינים הגשמיים כו', דאם לאו ה"ה מחוי במחוג קדם מלכא. ויצאה הלזו מהגשמיות, זהו קודם התפלה עדיין. וכמו שאנו רואים בחוש, אז באלד מיטן שטעלן זיך דאוונען, קודם שאומר הודו, ורק ער שטעלט זיך דאוונען, ווערט ער שוין מוזכך בכל ענינו. וכדאי בשו"ע אשר קודם התפלה יפנה ויטול ידיו, דיפנה הוא וואס ער ווערט פטור מפסולת פנימי, ויטול ידיו הוא וואס ער ווערט פטור גם מפסולת שבמקיף, וכ"ז הוא ההכנה לתפלה.

[...], דער ארויסגיין מכל ענינו און שטעלן זיך דאוונען, הוא מסע הראשונה, דער ארויס גיין פון מצרים. און דערמיט אליין, איז הגם ער האלט נאך פארן דאוונען, מ"מ הנה בזה עצמו כבר יצא ממצרים, אל ארץ טובה ורחבה, והיום אי"ז מספיק עדיין, וצ"ל עבודת התפילה, פסוד"ז, ברכות ק"ש כו', כידוע בענין הד' נסיעות, ובפרטיות הוא מד' מסעות.

כל האריכות אינו נוגע כ"כ, ורק מעניין דיבורו אודות דעם שטעלען זיך דאוונען. זה הי' זייער געשמאק צו הערן כו'.

מצורף, הנני שולח את המאמר והשיחה די"ג תמוז.

* * *

עס זאל געשאפן ווערן סכום הלזו, אמר לו הגביר: רבי! וואס וועלן מיר איך מאכן נאריש, אז מען וועט איך געבן צווי מאל אזוי פיל, וועט איך אויך ניט קלעקען[?], איהר וועט געפינען נאך ארבעט און דארפן נאך געלט.

כעת, כמדומה שגמרתי את כל השאלות שלכם במכתבכם, אך להיות שבאמצע הי' שבת מברכים, כי הפסקתי לכתוב באמצע, ע"כ אכתוב קצת משבת.

הי' מאמר ד"ה וידבר משה אל ראשי המטות. מבואר בו כמה אופנים בענין ההתכללות. זה כבר מאמר הג' וואס עס רעדט זיך ענינים אלו. (כמדומה לי שגם בשבועות תרע"א ישנם ענינים אלו, אין לי כאן המשך הלזו, בהביכל שלך ישנם כמדומני המשך זה). וגם הי' שיחה, אשר קטע קצר ממנה מועתק במו" מצאגו"ח שיצא לאור אי"ה ימים אלו. וזה תוכנה: אלה מסעי בני אשר יצאו מאמ"צ, וידוע הדיוק במה שנאמר מסעי לשון רבים, והרי במסע א' בלבד יצאו ממצרים (דשאר המסעות היו כבר אחרי היציאה ממצרים) ומהו מסעי לשון רבים? גם א"מ ענין המ"ב מסעות שהיו ממצרים עד שבאו לא"י, ארץ טובה ורחבה (השאלה היא ברוחניות הענינים), דמיד וואס מען גייט ארויס ממצרים, נכנסים מיד למרחב?

אך הענין הוא, שבכל דור ודור, אצל כל אחד ואחת, צריך להיות היציאה ממצרים, אמנם גם כאשר פעל בעבודתו יציאה הלזו, אינו צריך להסתפק בזה עדיין, כי לגבי ענין [??] ממנו, עדיין בהי' [?] מצרים [?] הוא.

איני מעתיק השיחה בפרטיות, כי כבר תראנה במכתב הנ"ל. רק רציתי

אבל לאידך גיסא, איז בשעת דער רבי מאנט, היינו גם בא עלמערע, איז א רא"י אז דער רבי שליט"א האלט פאר איבערגעגעבענע צו אים, ווארום ביי די וואס זיינען ניט איבערגעגעבן אליו כ"כ, מאנט ער ניט ואדרבה, די גרעסטע קירובים.

כתבת לי אשר הי' איזה אסיפה גדולה אצלכם, בקשר מכתב רציני שהגיע מאדמו"ר שליט"א. מה הי' המכתב ומה הי' האסיפה. אודות איזה ענין זה?

כן, נא לכתוב לי עוד דבר. שמעתי בסוד אשר הר' [...] כתב מכתב לבנו שיי', אשר כנראה ממכתביו אשר הוא בטלן גדול ואינו יודע כלל מאיזה ענין חשוב סודי הנעשה כאן. ומכיון שאינו יודע, סימן שמחזיקים זה בסוד, ולזאת איני רוצה לכתוב לו. זה סיפר לי לא [...]. בעצמו, כ"א אחר מה ש[...] סיפר לו. ונא לכתוב אם יש איזה ממש בדבריו, און וועגען וואס האנדעלט זיך דאס, צי עס האנדעלט זיך אפשר אשר כ"ק שליט"א יסע לאה"ק, או משהו אחר, ואפשר אשר בכלל כל הענין הוא ליצנות.

כה אצלנו אכ"ח. הכל כמקדם. מצורף אני שולח השיחה דכ' מנ"א, והשיחה דשבת מברכים. ס'איז ביידע גישמאקע שיחות. רציתי לשלוח עוד, אבל זה עולה יותר מדאי ביוקר בדואר אויר, ואשלחם או בדואר רגיל, או במכתב שני.

כתיבה וחתימה טובה, בנכם וואל

* * *

ב"ה, עש"ק שופטים, ב' דר"ח אלול, תשט"ו.

להורי היקרים יחיו

שלום וברכה:

קבלנו כמה מכתבים מכם, וגם העתק מכתב אדמו"ר שליט"א לאבא שיי', ואינו מבין את פירושו כיון שאינו יודע, בכלל, מהנעשה באה"ק, אך עכ"פ מכתב חריף הוא. גם כאן יש די מכתבים חריפים, א"י האט ניט מיט וואס צו ברימען זיך. אגב, שמעתי בשבוע העברה מאחד הת' דפולין א שיינע מעשה, והוא:

פעם בהתועדות חסידותי (היינו שלא הי' שם נוכח אדמו"ר) והי' שם הר"י פייגין הי"ד, ברוך פרידמן, הר"צ גורארי ועוד, ודיברו אודות ההפרש בין הנהגת אדמו"ר שבין הנהגת אביו אדמו"ר נ"ע, אשר אדמו"ר נ"ע לא הי' תובע כ"כ, היינו אז הגם ער האט אויך געמאנט אבל בכ"ז אי"ז בערך כלל, און מען האט געזעהן פון אים גם הרבה פעמים צופרידנקייט, משא"כ אצל אדמו"ר וואס ער האט געהאלטן אין איין מאנען. ודיברו ביניהם, אשר אפשר לומר, אשר זהו ההפרש בין אהבה כמים ואהבה כרשפי אש. דבאהבה כמים איז פראן אמאל א זעטיקייט ובאהבה כרשפי אש איז קיין מאל באנוגענט מען זיך ניט.

כעבור איזה ימים מההתועדות הי' הרי"פ ז"ל אצל אדמו"ר און דער רבי האט געמאנט עפעס א ענין ובתוך הדברים אמר אדמו"ר: דאס איז ניט מצד אהבה כרשפי אש, נאר פשוט עס טייג טאקע ניט.

יומן החוזר – תשט"ז

ב"ה, ד' תצא, תשט"ז, ברוקלין.

להוריי היקרים יחיו

אתמול קבלתי מכתבכם אודות הניירות, והלכתי להרב חדקוב להכין את הכל, אמנם אמר לי שלא ישלח עד שיודע אם כ"ק שליט"א מסכים לנסיעתך. אתמול בלילה שאל אצל כ"ק שליט"א, והראה לו כ"ק שליט"א שנתקבל תלגרמה ממך, אשר כבר הכל מוכן אצלך כל הניירות, והוא (כ"ק שליט"א) מסכים להנסיעה.

בינתיים נעשה ספק בפירוש התלגרמה שלך שאתה כותב שהכל מוכן. אם כבר קבלת הויזה על סמך [?] האפידייוועט הקודם (מתו"ת) או שאתה מתכוון שתקבל מסתמא הויזה על סמך [?] הניירות שישלחו לך עכשיו, ומצד זה אתה כותב שכבר הכל מוכן אצלך.

בכל אופן שלחו כעת מהמל"ח דרישה אליך ואם תצטרך אותה (היינו שלא קבלת עדיין הויזה) תשתמש עם דרישה זו, אך אם כבר קבלת הויזה או שכבר הבטיחו לך [...] ויזה על סמך ניירות ההם, אל תשתמש בניירות החדשים, כי אין צריך לשנות ערבוביא כו'.

תוכן הניירות מהמל"ח הוא: הם מזמינים בכל שנה הרבה אנשים על החגים, וכמו"כ גם השנה מזמינים גם אותך על החגים, וכל הוצאות אש"ל הוא על חשבונם.

איני יודע אם יענה לך כק"ש על התלגרמה כי אפשר מסתפק עם המענה

ב"ה, עש"ק פ' שופטים, תשט"ז
ברוקלין

להוריי היקרים יחיו

שלום וברכה!

אצלנו אכ"ח, וכשתהי' אי"ה כאן, כבר תראה הכל על אתר, וואס דאס וועט זיין דער בעסטע געריס, כי אינו דומה שמיעה לראי' כו'.

בש"מ מנ"א כבר שלחתי לך המאמר והשיחה. ב' מנ"א (יום היאצ"ט של אביו ז"ל) אמר ג"כ מאמר ד"ה והי' עקב תשמעון. וגם הי' כמה שיחות.

כן בשבת מברכים אלול הי' מאמר ד"ה ושמתי כדכד, וגם שיחות. בין המאמר ובין השיחות הם המשך להמאמר והשיחות דכ' מנ"א.

ב' המאמרים יסודם הוא מאמר הצ"צ, ויודפס בימים אלו. אך במאמרים אלו (כמו שאמרם כק"ש) יש כמה שינוים והוספות. והנני שלוח מצורף המאמר והשיחה דכ' מנ"א. (מש"מ אלול עדיין לא הספקתי לגמור את הרשימות, ואשלח לך אי"ה בימים אלו). גם אודות המאמרים כו' אכתוב אותו הדבר, דכשתהי' אי"ה כאן כו' תשמע בעצמך (ראי') ואינו דומה שמיעה לראי'.

אצלנו אכ"ח, ומחכים עליך.

פ"ש לכולם, שבתא טבא, ונסיעה צלחה.

יואל

יותר איני כותב כלום כעת, כי בעוד
חצי שעה נעמט מען ארויס די פאסט
ואני רוצה לשלוח מכתב זה מהיר.

שענה לחדקוב, ומסר לי, ע"כ אל תחכה
על מענה מכך"ש ותוכל מיד לנסוע.

יואל

---

www.RebbeDrive.com

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א